

Desenvolupament del compostatge mitjançant la implantació de millores amb enfocament de gènere

Presentació del projecte:

El projecte se centra en la gestió resilient dels residus orgànics a Maputo de manera integral, abastant més barris de l'"anell verd", com és el Districte de Kamuvucane aconseguint així una major cobertura i contribuint al seu desenvolupament mitjançant la implantació de millores en l'àmbit tècnic, social i mediambiental en els processos de generació de compostos recolzats en la comunicació social i amb un enfocament clarament feminista que reivindica la posició sociopolítica, econòmica i cultural de la dona.

Després de dos anys treballant en compostatge, es busca fer un pas més en establir els processos de producció i comercialització d'abonament orgànic integrant la perspectiva de gènere de manera integral. Es desenvoluparan els mecanismes de comercialització del compost en mercats de Maputo i s'enfortiran les capacitats de les dones agricultores de la zona per a la gestió del compostatge. A més, es promourà l'enfortiment institucional dels moviments associatius i del municipi de Maputo en la gestió de residu orgànic. Totes les accions es duran a terme a través d'accions de sensibilització i donant gran importància a la comunicació.

Context i antecedents:

En 2015, l'Ajuntament de Barcelona i ESF van realitzar diverses identificacions per a reconèixer problemàtiques per a iniciar una nova línia de treball, conclouent que la problemàtica de residus sòlids tenia un alt impacte en la vida de les comunitats. I en 2016 s'inicia el projecte pilot de cooperació empresarial, amb la participació de dues empreses socials de Barcelona, Andròmines i Insyste, i amb el suport d'una cooperativa de dones a Maputo, COMSOL i l'equip d'operadors que fa la recollida primària de KUTENGA. Des de llavors, s'està treballant en la mateixa línia del projecte actual, amb una evolució progressiva de la intervenció, treballant tant amb els operadors de residus, així com amb les direccions municipals de salubritat, agricultura i mercats del municipi de Maputo i amb la població dels barris i escoles del Districte al voltant de la correcta gestió dels residus. Després d'observar que la fracció orgànica de residus en els barris era un greu problema i que el compostatge podria ser una bona línia a treballar. Així, es comença a treballar en aquest àrea en 2017 i des de 2018 d'ara endavant amb el projecte pilot en KaMaxaquene que després de

l'experiència adquirida, es va replicar en KaMuvukuane, amb major presència en el present projecte.

Ubicació Geogràfica:

El projecte es desenvolupa en els barris perifèrics de Maputo, sent en aquests últims on es concentra el 90% de la població de la ciutat, concretament en el Districte de KaMubukwane. Aquests barris es caracteritzen per la falta d'accés a serveis urbans, índexs de pobresa superiors al 50% (Perfil Municipal Cidade de Maputo 2010) i un difícil accés al mercat laboral formal que deixa a la població en situació de vulnerabilitat i impossibilitat d'estabilitat econòmica i social. Molts barris d'aquests districtes veuen com, a més de la inexistència d'aquests serveis bàsics, la no millora ni participació de les autoritats municipals per falta de capacitat i/o voluntat els deixa en una situació d'estancament i progressiva reculada.

En la taula següent es mostra la distribució de població en el districte municipal d'intervenció:

Unitat administrativa	Nº Habitants (2017)	Barris/Poblacions
Districte Municipal KaMubukuane	321.438	Bagamoyo; George Dimitrov (Benfica); Inhagoia A i B; Jardim, Luís Cabral; Magoanine; Malhazine; Nsalane; 25 de Junho A i B; i Zimpeto.

Anàlisi i Justificació de l'acció:

La incapacitat del Municipi de Maputo per a gestionar la totalitat de residus sòlids que es generen diàriament a la ciutat, la feble conscienciació de la població de la ciutat de Maputo al voltant d'aquesta problemàtica i el creixent nivell de consum, fan que barris dels districtes perifèrics de la ciutat sobretot, es trobin en una situació mediambiental inadequada. I això té conseqüències greus en la vulneració directa de drets, com el dret a viure en un ambient saludable, a la salut, a la justícia, a la informació, al treball digne i a l'hàbitat i habitatge digne, entre altres. De fet, un dels grups socials més afectats són els nens/as, ja que fan de l'espai públic el seu espai d'esbarjo sense ser conscients dels impactes. Les malalties diarreiques i infeccioses són proporcionalment notòries en aquests districtes, i encara que en els últims mesos ha explotat el còlera al país, considerada malaltia endèmica.

Estratègia i metodologia d'intervenció:

L'estratègia de la intervenció busca contribuir al desenvolupament de la gestió del residu a la ciutat de Maputo, mitjançant la implantació de millores en l'àmbit tècnic, social i mediambiental en els processos de generació de compostos recolzats en la comunicació social i amb enfocament de gènere.

Això és possible gràcies a una metodologia clara, d'estabilitzar els processos de producció i comercialització d'abonament orgànic integrant la perspectiva de gènere es pretén aconseguir mitjançant la consecució de dos resultats definits:

1. Desenvolupar els mecanismes de comercialització del compost en mercats de Maputo.
2. Enfortir les capacitats de les dones agricultores de la zona per a la gestió del compostatge.

I també, de promoure l'enfortiment institucional dels moviments associatius i el municipi de Maputo en la gestió de residu orgànic incorporant el gènere com a eix transversal, a través de l'assoliment d'un únic resultat associat:

3. Implementar les planificacions estratègiques de les contraparts per a la transformació social de ciutats sostenibles.

Beneficiaris/àries i impactes esperats:

La població beneficiària, que entenem com a titulars de drets, és variada. A continuació un quadre resum que el detalla:

Titulares derechos	Nº mujeres	Nº hombres	Total
Població Kamuvucwane	167.763	153.675	321.438
AMMEPS	181	595	776
Radio Maxaquene	11	4	15
Plataforma Maxaquene	26	46	72

Es fa necessari ressaltar les 44 microempreses de residus que operen a la ciutat de Maputo, les organitzacions membre de la Plataforma de Maxaquene i els seus activistes i pro últim, la ràdio Comunitària de Maxaquene sempre com a eina d'incidència i de visibilitat, multiplicant l'impacte generat per aquest projecte.

Aliances:

En aquest projecte es treballa en agrupació amb el Centre d'Estudis Africans (CEA) de Barcelona i és coordinat per ESF en terreny.

Les actuacions i intervencions estan coordinades amb la Direcció Municipal de Salubritat de Maputo i l'Administració del Districte de Kamuvucwane, així com amb les microempreses de recollida primària (AMMEPS) i la Ràdio Comunitària de Maxaquene.

El projecte és finançat per tres municipis de Catalunya: Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Sant Cugat i Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.